

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

2016

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Exclūsus ab insidiatōribus Caligulae, recesserat in diaetam, cui nomen est Hermaeum. Paulo post rumōre caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit.

Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putētis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitōte decerptam esse Carthagine».

Auditā salutatiōne Caesar dixit: «Domi satis salutatiōnum talium audio». Tum vēnit corvo in mentem verbōrum domini sui: «Oleum et operam perdidī». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

B1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

insidiatōribus:	την αφαιρετική του ενικού αριθμού
cui:	την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
caedis:	την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
se:	τη δοτική του ενικού αριθμού στο α' πρόσωπο
quodam:	την ονομαστική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
praecocem:	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
patribus:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού
hanc:	την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
sui:	τον ίδιο τύπο στο β' πρόσωπο
nullam:	τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 10

B1β. **proximum:** να γράψετε το αρσενικό γένος στην ίδια πτώση και ίδιο αριθμό στον συγκριτικό βαθμό (μονάδα 1) και, στη συνέχεια, να σχηματίσετε το επίρρημα στους τρεις βαθμούς (μονάδες 3).

satis: να γράψετε το συγκριτικό βαθμό (μονάδα 1).

Μονάδες 5

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

Exclūsus:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
recesserat:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
exterritus:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στην άλλη φωνή
prorepsit:	το σουπίνο στην αιτιατική πτώση
abdedit:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή
attulit:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
ostendensque:	τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα
decerptam esse:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
dixit:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
venit:	την αφαιρετική του γερουνδίου.

Μονάδες 10

B2β. **perdidi:** να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής όλων των χρόνων στην ίδια φωνή (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο, όπου είναι αναγκαίο).

Μονάδες 5

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων: **Caligulae, cui, se, die, decerptam esse** (το πρώτο στο κείμενο), **ex arbore, recentem, salutatorium, corvo, quanti**.

Μονάδες 5

Γ1β. «**Cato attulit [...] ficum praecocem**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 2

Γ1γ. **in curiam:** να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

domi: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η κίνηση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

Μονάδες 4

Γ1δ. «**Ad haec verba Augustus risit**»: να μετατρέψετε την κύρια πρόταση σε ευθεία ερώτηση ολικής αγνοίας με όλους τους δυνατούς τρόπους εισαγωγής.

Μονάδες 4

Γ2α. **vela praetenta, ficum praecocem:** να μετατρέψετε τους επιθετικούς προσδιορισμούς στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις.

Μονάδες 4

Γ2β. Αφού καταγράψετε, να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών προτάσεων που υπάρχουν στα κείμενα (μονάδες 2) και να δηλώσετε τη συντακτική τους λειτουργία (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ2γ. exclūsus: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον σύνδεσμο *postquam* (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 2

exterritus: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση, ώστε να εκφράζεται αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής, λογικής διεργασίας.

Μονάδες 2

auditā: να αναγνωρίσετε τη μετοχή ως προς το είδος της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη χρονική βαθμίδα που εκφράζει αυτή (μονάδα 1) και να τη μετατρέψετε σε ισοδύναμη πρόταση με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (μονάδα 1).

Μονάδες 3

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Αφού εκδιώχθηκε από τους δολοφόνους του Καλιγούλα, αποσύρθηκε σε μια θερινή κατοικία, που ονομάζεται Ερμαίο. Λίγο αργότερα τρομοκρατημένος από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το λιακωτό που ήταν πολύ κοντά του και κρύφτηκε ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν στην πόρτα.

Κάποια μέρα ο Κάτωνας έφερε στη Σύγκλητο ένα σύκο πρώιμο από την Καρχηδόνα και δείχνοντάς το στους Συγκλητικούς είπε: «Σας ρωτώ πότε νομίζετε πως το σύκο αυτό κόπηκε από το δέντρο». Όταν όλοι απάντησαν ότι ήταν φρέσκο, αυτός είπε: «Κι όμως μάθετε πως κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν τρεις μέρες».

Όταν ο Καίσαρας άκουσε τον χαιρετισμό, είπε: «Στο σπίτι μου ακούω αρκετούς τέτοιους χαιρετισμούς». Τότε ήρθαν στον νου του κοράκια τα λόγια του αφέντη του: «Κρίμα στον κόπο μου!». Ακούγοντας αυτά τα λόγια / Με αυτά τα λόγια ο Αύγουστος γέλασε και αγόρασε το πουλί για τόσο μεγάλο ποσό, όσο δεν είχε δώσει για / όσο δεν είχε αγοράσει κανένα άλλο μέχρι τότε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α.

insidiatore

quā

caedium

mihi

quoddam

praecocia

patrum

haec

tui

nullius

B1β.

propiozem

prope, propius, proxime

satius

B2α.

excludunt

recedamus

exterruisti

proreptum

abderetis

adferre / afferre

ostenturusque / ostensurusque

decerpi

dic

veniendo

B2β.

Ενεστ.: perdas

Παρατ.: perderes

Μέλλ.: perditurus sis

Παρακ.: perdidideris

Υπερσ.: perdidisses

Γ1α.

Caligulae: γενική αντικειμενική στο insidiatoribus.

cui: δοτική προσωπική κτητική στο est.

se: αντικείμενο στο abdidit (άμεση αυτοπάθεια).

die: αφαιρετική (τοπική) του χρόνου στο attulit.

decerptam esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο putetis.

ex arbore: εμπρόθετος προσδιορισμός της απομάκρυνσης στο decerptam esse.

recentem: κατηγορούμενο στο εννοούμενο ficum (υποκείμενο του απαρεμφάτου) μέσω του esse.

salutationum: γενική διαιρετική στο satis.

corvo: δοτική προσωπική στην απρόσωπη έκφραση venit in mentem.

quanti: γενική της (αφηρημένης) αξίας στο emerat.

Γ1β.

Ficus praecox a Catone [...] allata est.

Γ1γ.

στάση σε τόπο: in curiā

απομάκρυνση: de / ex / a curiā

κίνηση σε τόπο: domum

απομάκρυνση: domo

Γ1δ.

Risitne Augustus ad haec verba?

Risit Augustus ad haec verba?

Num risit Augustus ad haec verba?

Nonne risit Augustus ad haec verba?

Γ2α.

vela, quae praetenta erant

ficum, quae praecox erat

Γ2β.

cui nomen est Hermaeum: αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο *diaetam*.
quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore: ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση (μερικής άγνοιας) ως έμμεσο αντικείμενο στο *interrogo*.
cum omnes recentem esse dixissent: επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *inquit*.
quantum nullam adhuc emerat: επιρρηματική απλή παραβολική του ποσού, λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση «Ad haec verba... tanti».

Γ2γ.

Postquam Claudius exclusus est, ...

Η χρονική πρόταση εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει καθαρά χρονική σχέση.

Cum Claudius exterritus esset, ...

audita: αφαιρετική απόλυτη (νόθη) χρονική μετοχή με υποκείμενο το *salutatione*.

Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *dixit*.

Εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Cum Caesar salutationem audivisset,...